

Stalin, Hitler'den izahat istedi

Motörlü 110 Sovyet fırkası Şarkî Lehistanı işgal etmeğe başladı

(Yazısı 2 inçde)

Sarbrük'ün müdafaası güçlekti

Fransız ordusu

mühim bir mevki ele geçirdi

Sarbrük müdafileri soldân çevrilmek tehlikesine mâruz

Pariste Fransız-Polonya parlâmento grubu toplandı, Alman-Sovyet istilâsını takbih etti; Fransada bir Polonya ordusu teşekkül etti

Lehistan, Alman - Sovyet istilâsına karşı duracak

(Yazısı 2 inçde)

EN SON DAKIKA

Chamberlain'in nutku

"Rusyanın Lehistana müdahalesi vahim bir hâdisedir!,"

Londra, 20 (Hususî) — Avam kamarasının bugün öğleden sonraki toplantısında Başvekîl Çemberlayn beyanatta bulunmuş ve bilhassa Hitlerin dünkü nutkuna cevap vererek, son askeri ve siyasi vaziyeti anlatmıştır.

Başvekîl, Hitlerin nutkunun vaziyeti hiçbir şekilde değiştiğini söylemiş, ve Alman devlet reisinin İngiltereyi İtalyanın sulh lehindeki teklifini kabul etmemekle itham ettiğini reddetmiş, Alman hava kuvvetlerinin sivil şehirleri bombardımanının taahhütleri ile tezat teşkil ettiğini işaret etmiştir.

Çemberlayn sözlerine devam ederek şöyle demiştir:

"İngiliz efkârı umumiyesi Almanya'ya karşı ve Avrupa sulhunu temin için mücadeleye devam azimindedir. İngiliz hükûmeti bir Avrupa harbi açılmasını hiçbir zaman istememiş ve bunun için birçok gayretler sarfetmiştir."

Başvekîl Rusyanın Lehistana müdahalesine geçerek, bunun hiç beklenmedik bir hâdise olduğunu ve vahim bir vaka teşkil ettiğini söylemiştir.

Mr. Çemberlayndan sonra İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin Almanya'ya karşı devam ettikleri muharebeden bahsetmiş ve Fransız kuvvetlerinin garb cephesinde sevkülcevi noktaları tutmaya ve

Alman mukavemetini kırmaya çalıştıklarını, denizlerde de İngiliz bahriye kuvvetlerinin Alman tahtelbahirlerine karşı büyük bir faaliyette bulunduklarını söylemiştir.

Başvekîlin verdiği izahata göre "şimdiye kadar birçok Alman tahtelbahiri tahrib edilmiş, ticaret gemilerine taarruz eden altı, yedi denizaltı gemisi cezalarını bularak batırılmış, tayfaları esir edilmiştir."

Mr. Çemberlayn İngiliz gemilerinin ana vatanla denizasırlı topraklar arasında nakliyatı temin için çalıştıklarını, ana vatanın ham madde ve gıda maddeleri ihtiyacının daima temin olunacağını bildirmiştir.

Başvekîl sözlerini şöyle bitirmiştir:

"Giriştığımız mücadelede muvaffak olmak için sakıncamız hiçbir fedakârlık yoktur ve muzaffer olacağımıza emin bulunuyoruz."

Mr. Çemberlayn beyanatını bitirirken bir Leh generalinin geçenlerde "Leh ordusunun mağlûb olmadığını, mücadeleye devam ettiğini, bildiren ve "Siz gelerseniz harbi tekrar kazanacağız", diyen sözlerini hatırlatmıştır.

JAPON endişede

Amerikanın Uzak Şark filosunu takviye edişi Japonlarda şüphe uyandırıyor

Tokyo, 20 (A.A.) — D. N. B. Bşma:

Hariciye nezaretinin sözcüsü bugün matbuatta yaptığı beyanatta Japonyanın ticaret müahedesinin feshindenberi Amerika tarafından takib edilen gayri dostane hattı hareketten tecahül etmiyeceğini söylemiş ve demiştir ki:

"— Japonya, diğer devletlerin müsalemet-perverane ticaret menfaatlerini daima gözönünde tutacak, fakat uzak ve doğudaki ananevi politikasına diğer devletler tarafından karşı konulmasına müsaade etmiyecektir. Bu suretle hareket edecek devletler Japon mukabil tedbirlerinin

(Lütfen sayfayı çeviriniz)



DEN SONRA GELEN Haberler

Stalin, Hitlerden izahat istedi

Kızılordunun Lehistanda harekete geçmesi, Almanyadan açık cevap alınmayışındandır

Londra, 20 (A.A.) — Havas:

Haber verildiğine göre, Stalin, Alman niyetleri hakkında Berlin'den izahat istemiş ve açık bir cevap alamayınca Avrupada hareket serbestisini temin maksadıyla derhal Japonlara mütareke teklif etmiştir.

Bu mütarekeden sonradır ki, Moskova hükümeti Alman ileri hareketinin Sovyet hududuna kadar dayanmamasını temin için Polonyaya asker sevkine karar vermiştir.

Tahmin edildiğine göre, Ruslar Brestlitovsk'e kadar ilerleyecekler ve orada bir taarruza uğramamak şartıyla bitaraf kalacaklardır. Sovyet kıtalarının Polonyaya girmesinden maksad, Alman ileri hareketini durdurmak ve Ukranya ile Karadeniz yollarını Almanyaya kapatmaktır. Romanya hududu Sovyet kıtaları tarafından himaye edilecektir.

Cernautzi, 20 (A.A.) — Bu sabah buraya gelen haberlere göre, Sovyetler, büyük bir kısmı

motörleştirilmiş olan 110 fırka ile Şarki Polonyayı işgale başlamışlardır.

Lvov - Lemberg - istikametinde ilerliyen yürüyüş kolu, şehrin civarında durmuştur.

Lvov'un işgali hakkında Sovyetlerle Almanlar arasında müzakereler cereyan ettiğine dair bir haber dolaşmaktadır. Şehrin kati surette kimin tarafından işgal edileceği henüz malûm değildir.

Sarbrük'ün müdafaaası güçleşti

Paris, 20 (A. A.) — Polonyanın Paris büyük elçisi Lukasiyevich dün akşam radyoda Polonyalılara hitaben bir nutuk söyleyerek Polonya Reiscumhurunun nihai zafere kadar Alman - Sovyet istilâsına karşı mücadele etmek azmini bildiren beyanamesini mezbahâs etmiştir.

Büyük elçi, Alman ordusunun Polonya topraklarında insanca ve levazımea mühim bir kısmını harcamış olduğunu söylemiş, Fransada bir Polonya ordusunun teşekkül etmeğe başlamış olduğunu ve buna dünyanın her tarafından gönüllü Polonyalıların iltihak edeceğini bildirmiştir.

Büyük elçi, birkaç güne kadar bütün Fransada ilânlar asılarak Polonyalıların davet olunacağını ve Fransada ilk Polonya fırkasına birçok Polonyalıların çağrılacağını ilâve etmiştir.

Şiddetli çarpışmalar

Budapeşte, 20 (A. A.) — Drovovsz'den gelen muhacirlerin söylediklerine göre, Polonyada Striz civarında şiddetli çarpışmalar olmaktadır.

Sovyetler Macar hududuna tecavüz etmemişler

Budapeşte, 20 (A. A.) — Rus motörlü kışaatının Macar hududunun birçok noktalarına taarruz ettiğine dair Daily Telegraph gazetesinin Roma muhabiri tarafından verilen haber salâhiyyettar mahafilde en kat'i bir şekilde tekbis olunmaktadır.

Büyük bir imha muharebesi

Berlin, 20 (A. A.) — Alman başkumandanlığı tebliğ ediyor: Bundan bir hafta kadar evvel Kutno yakınında başlayan ve sonraları Bzura ırmağı istikametinde şarka doğru inkişaf eden Vistül nehri karşısındaki muharebenin şimdiye kadar tarihte kaydedilen en büyük imha muharebesi olduğu anlaşılmıştır.

Dün akşama kadar yalnız Bzura üzerinde alınmış olan esirlerin miktarı yüz beş bine baliğ olmuştur. Bu miktar mütemadiyen artmaktadır. Buna düşmanın ölü ve yaralı olarak uğradığı fevkalâde yüksek zayıfları da ilâve etmek lazımdır. Elde edilen harb le vazımı hesapsızdır. Polonyalıları ciddi olarak daha yalnız Modlin'in içinde ve çevresinde ve Varşovada mukavemet ediyorlar.

Düşmanı takiben, Stryj - Lvov - Brestlitovsk - Bialistok hattına kadar ilerlemiş olan kışaatımız düşmanı tamamille imha ettikten sonra, Alman ve Rus hükümetleri arasında takarrür eden kat'i hudud hattına çekilmektedir.

Gdingen civarındaki muharebeler de harb lisanının zaptı ile dün bitmiştir. Bu münasebetle düşmandan binlerce esir alınmıştır. "Schlesvitz Holştayn" mekteb gemisi ile mayın gemilerimiz bu muharebelere müessir bir şekilde iştirak etmiştir.

Hava kuvvetlerimiz faaliyeti bütün cephe de keşif hareketlerine inhisar etmiştir.

Garb cephesinde yalnız keşif kışaatının mahallî teşebbüsleri vukubulmuştur.

İtalyan vapuru Alman yolcuları kabul etmedi

Newyork, 20 (A.A.) — "Rex" isimindeki İtalyan vapurunun hareketinden birkaç dakika evvel Alman pasaportunu hâmil 30 yolcu kumpanya müdürünün emrile vapurdan dışarı çıkarılmıştır. Bu tedbirin sebebi malûm değilse de dolâsan bir çayıya göre İngiliz harb gemileri tarafından vapurda araştırma yapıldığı takdirde müşkülât çıkmaması için kumpanya müdüriyeti bu kararı itti haz etmiştir.

Beneşin nutku

Londra, 20 (A.A.) — Beneş, dün akşam radyoda Çek lisanile bir nutuk söyleyerek vatandaşlarını nazi rejimine karşı sarılsız bir müdafaada bulunmak için birleşmeğe davet etmiştir.

bütün mesuliyetini üzerlerine almahdılar.

Japonya, Amerikanın uzak doğudaki filosunu takviyedeki maksadını hâlâ açıkça anlıyamamaktadır.

Mümessil, muharib devletlerin Çindeki garizonlarını ve harb gemilerini çekmekle çok iyi yapmış olabileceklerini ilâve etmiştir.

SARBRÜK'ÜN MÜDAFAASI GÜÇLEŞTİ

Paris, 20 (A.A.) — Garb cephesinin heyeti umumiyesinde Fransızlar tarafından ancak topçu ateşlerinin ve tayyare faaliyetlerinin ihlâl ettiği bir sükût vardır.

Sabah tebliğinin Sarin şark ve akşam tebliğinin de Bliesin şarkı diye gösterdiği mntakada Almanların bazı hareketleri görülmektedir.

Dün gece Almanlar iki büyük baskın hareketinde bulunmuşlardır. Almanların bu iki teşebbüsü tardo olmuştur. Fransız umumî karargâhının tebliğlerindeki mutat ketumiyete binaen Almanların mezkûr iki teşebbüsünün hangi yerde vukubulduğunu katiyetle tespiti imkân yoktur. Maamafih dün geceleri hareketin bugünkü hareketi hazırlayan bir deneme teşebbüsü olduğu tahmin edilebilir.

Şunu kaydedelim ki, Blies mntakasının askeri çok büyük bir ehemmiyeti vardır. Bu mntaka 15 kilometre imtidadındadır ve Blies ırmağının hudut hattını geçtiği noktanın yakınında bulunan Obersguibach mevkiinde Hornbach Alman köyüne kadar imtidat etmektedir. Blies ırmağının mecrası ile hudut hattı arasında mntakada cenuptan şimala doğru giden bir çay akmaktadır. Bu çayın iki tarafında sol sahilinde 381 metre ve sağ sahilinde de 397 metre irtifamda ormanlık dağlar vardır. Bu mntakanın heyeti umumiyesi bütün Blies vadisini değil, aynı zamanda irtifak karşı tarafta 370 metreyi geçmeyen tepelere de hâkimdir.

Bliesin sol sahilinin Fransız kışaatının elinde bulunması 8 kilometre kadar daha garpte bulunan Sarbrükün müdafaasını pek müşkül kılacaktır. Çünkü Sarbrük müdafileri soldan çevrilmek tehlikesine maruzdur.

VILNONUN LİTVANYAYA İLHAKI İSTENİYOR

Amsterdam, 20 (A.A.) — Alman matbuatı bir çok Vilno teşekküllerinin bu şehir ile civar toprakların Litvanyaya ilhakını iste-

diklerini kaydeylemektedir.

Nazi mahafilinden alınan malûmata göre, bu temenni Alman idarecilerinin noktaî nazarına uymaktadır. Almanlar, propaganda ve aynı zamanda askeri bakımdan küçük Litvanyayı ihkak arzusunu ve bu suretle Polonyanın Alman orduları tarafından istilâsını ecnebi memleketlere karşı haklı kılaçağı ümidini besliyorlar.

Vilno şimdilik Sovyet kışaatının işgali altındadır ve bunlar bu adan ayrılmak temayülünü de hiç göstermiyorlar.

FRANSIZ HARBIYE NEZARETİNDE TOPLANTI

Paris, 20 (A.A.) — Dün akşam da, evvelsi akşam olduğu gibi, harbiye nezaretinde bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda, Daladier ve General Gamelin'den başka hariciye müsteşarı Champetier ve hariciye hususî kalem müdürü eski Berlin büyük elçisi Coulondre hazır bulunmuştur.

FRANSIZ - POLONYA PARLAMENTO GRUPO TOPLANDI

Paris, 20 (A.A.) — 500 Mebus ve ayanazasını toplayan Fransız Polonya Parlamento grubu bu gün yaptığı bir toplantıda kabul ettiği bir karar suretinde Polonyaya topraklarının istilâ ve Polonyayı parçalamak arzusunu izhar eden Alman ve Rusların bu ortaklıklarını takbih eylemektedir.

Fransız Polonya Parlamento grubu, Polonya ordusunun parlak askeri gayretlerini tebci eylemekte ve müttefik devletlerce elde edilecek zaferin ilk neticesinin harp hükümetinin idaresi altında müstakil ve kuvvetli bir Polonyanın tekrar kurulması olmasını temenni eylemektedir.

MUTLAK SURETTE BITARAF KALACAKLAR

Kopenhag, 20 (A.A.) — Danimarka, Finlandiya, Norveç ve İsveç hariciye nazırları ile İzlanda orta elçisi Kopenhagda 18 ve 19 Eylül tarihlerinde yaptıkları toplantılarda harb esnasında memleketlerinin vaziyeti hakkında müzakerelerde bulunmuşlar ve muha-

Varşova belediye reisinin neyecanlı nutku

Varşova, 20 (A.A.) — Varşova belediye reisi dün akşam saat 22 de radyo ile Varşova halkına hitaben heyecanlı bir nutuk söylemiştir. Aynı zamanda Polonya Reiscumhuruna bir rapor mahiyetinde telâkki edilen bu nutukta belediye reisi demiştir ki:

"Size şunu bildiririm ki, Varşo-

rip devletlere karşı memleketlerinin kati bir bitarafîk siyaseti ta kibetmek hususundaki azimlerini bir kere daha teyit eylemişlerdir.

VARŞOVA BÜTÜN TAARRUZLARI PÜSKÜRTÜYOR

Varşova, 20 (A.A.) — Varşova müdafaat kuvvetleri kumandanlığının bir tebliğine göre, düşman 18 - 19 Eylül gecesi şark mntakasında bazı hücumlarda bulunmuş ise de tardolunmuştur.

Praga mühakatına karşı yapılan hücumlar da püskürtülmüştür.

Şimal mntakasında Polonya kışaatı şiddetli bir hücumla mühim bir terakki kaydetmiş ve yeni mevziler ele geçirmiştir.

Bizzat cephe de muharebeler devam etmektedir.

VARŞOVALILAR TESLİM OLMAYI AKILLARINDAN GEÇİRMİYORLAR

Varşova, 20 (A.A.) — Varşova belediye reisi şehrin Alman kumandanlığına murahhaslar gönderdiği hakkındaki haberleri kati olarak tekzip etmektedir.

Ancak Varşovada kalmış olan bazı diplomatlar şehirden uzaklaşmış ve bu hususta Almanlarla görüşmek üzere kendilerine bazı Polonyalı subayların refakat etmesini istemişlerdir.

Varşova müdafileri murahhas göndermemiş ve teslim olmayı akıllarından bile geçirmemişlerdir.

ARTIK MUHAREBEYE LÜZUM YOKMUŞ!

Roma, 20 (A. A.) — Stefani ajansından:

Gazeteler, Hitlerin nutkun hakkında kısaca mütalealar serdetmekte ve şarkta muharebenin bittiğini ve Polonya devletinin de ortadan kalktığını müşahade ettikten sonra şarktaki emellerini tahakkuk ettiren Almanyanın şimdi garbe hitab ettiğini ve kul-

va halkı bir an bile ruhundaki azmi kaymetmemişler. Çünkü nihai zafere mukaddes imanımız vardır. Bu vazifenin bize terettüp etmiş olmasından dolayı gurur duyuyoruz. Katiyen inaniyoruz ki bu fedakârlığımız boşuna gitmiyecek ve kanımız zafer terazisinde ağırlığını gösterecektir."

landığı lisanın muknî, mutedil ve sakın olduğunu kaydetmektedirler.

Popolo di Roma ve Messagero gazeteleri, Polonyanın akıbeti ne olursa olsun bugün muhakkak olan bir şey varsa o da garb devletlerinin muharebe müdafaat

hususunda ileri sürdükleri sebeplerin artık mevcut olmadığını ve Polonyaya verilen garanti taahhütlerinin hâdisat dolayısıyla kıymetten düştüğünü ve Polonyanın bütün garantiye rağmen Alman ileri hareketine mukavemet edemediğini aynı zamanda Hitlerin Almanyanın garb ve cenub hudutlarını kat'i telâkki ettiği hakkındaki eski beyanatını yeniden sarahatle ifade eylediğini ileri sürmektedirler.

Bu gazeteler, artık hiçbir mülk hedefli kalmamış bulunan muharebeye nihayet vermek üzere iki tarafın hüsnüniyetle bir hal sureti bulmağa çalışmalarını temenni etmektedirler.

FRANSIZ KABİNESİNİN VERDİĞİ YENİ KARARLAR

Paris, 20 (A.A.) — Nazırlar, bu sabah Reiscumhur Lebrun'un riyasetinde toplanarak harbin nihai zafere kadar devam etmesi için alınan askeri, iktisadi ve mali tedbirleri ittifakla tesvib etmişlerdir.

Nazırlar, bundan sonra "gün geçtikçe, daha sıkı bir şekil alan" Fransız-İngiliz tesanüdünü teyid ve "müterek zaferi müteakib mukâfatlandırılacak olan" Polonyanın kahramanlığından takdire bahsetmişlerdir.

Varşova müdafileri murahhas göndermemiş ve teslim olmayı akıllarından bile geçirmemişlerdir.

Yarın HABER

okuyucularına 3 renkli mükemmel bir orta Avrupa haritası hediye edecektir

Hakkı okuyucularının geçen seferki müşkül vaziyete düşmemelerini ve bu haritayı tedarik edebilmelerini düşünen HABER, okuyucularının bugünden hazırlıklı bulunmalarını rica eder.

İtalya ile Yunanistan arasında bir anlaşma

Atina, 20 (Radyo) — Yunan ve İtalya hükümetleri arasında yapılan bir anlaşma neticesinde İtalya hükümeti Yunan hududundaki askerlerini geri çekmeği kabul etmiştir.



Amerika harbe girecek mi?

Amerikadaki
Amerika garp

Japon sefareti müsteşarına göre,
demokrasilerine yardım edecektir

Beyaz saray

Bugün Ruzveltin riyasetinde çok
mühim bir toplantıya şa'it oluyor

Vaşington 20 — Bugün Beyaz Sarayda toplanacak olan konferansa pek büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Bu konferansa Cumhurbaşkanı Ruzvelt riyaset edecek ve Amerika Cumhurbaşlığına Ruzvelt karşı namzetliklerini koymuş iki zatla siyasi partilerin mümessilleri iştirak edecektir. Konferansta Avrupanın bugünkü vaziyeti ve bu vaziyete karşı Amerikanın takip edeceği yol teklif edilecektir. Konuşmalarda şayet Rusyanın, Japonya ile totaliter devletlerle birlikte garp demokrasilerine karşı hasmane hareket ettikleri neticesine varılrsa alınacak kararlar ve tedbirler silâh ambargosunun kaldırılmasından daha mühim ve daha şümüllü olacaktır ki, Amerikan gazeteleri bilhassa bunu tebarüz ettirmektedirler.

Cumhurbaşkanı Ruzveltin kâtibi Earle de, Cumhurbaşkanının kongre meclisinin açılış esnasında mühim bir nutuk söyleyeceğini bildirmiştir.

Diğer taraftan, Amerikadaki Japon sefareti müsteşarı Yashumanın Yakohama limanına ayak basar basmaz Japon gazetecilerine: "Amerika garp demokrasilerine yardım edecektir. Amerikanın harbe iştiraki uzak değildir...", demiş olması, kongrenin silâh ambargosundan daha mühim kararlar vereceği haberinin manasının ne olduğunu açıkça anlatmaktadır.

Hitlerin nutku hiçbir şeyi değiştirmiyor

Vaşington, 20 (A.A.) — Hitlerin nutkunda bir sulh teklifi bulunmayışı, Amerikanın diplomatik mahfellerinde hayretle karşılanmıştır. Sureti umumiyede zannedildiğine göre, bu nevi tekliflere karşı İngilterenin ve Fransanın itiraz ettikleri enerjik tarzı hareket Berlinde evvelce malûm olduğu için Hitler cesareti kırılarak Polonyadaki hareketini Alman milletine meşru göstermeğe çalışmakla iktifa etmiştir.

Nutukta Fransız hududundaki hareketin bahsedilmemiş olması Almanyayı tehdit eden tehlikeyi Alman milletinden saklamağa matuf bir hareket aynı zamanda bir zaaf eseri telâkki edilmektedir. Diplomatik mahfellerde nece olarak bu nutuktan sonra Avrupanın vaziyetinde bir değişiklik olmadı ve harbe sonuna kadar devam etmek hususunda Fransa ve İngiltere tarafından verilen kararın kati olduğu beyan edilmektedir.

Amerika - Japon münasebeti gerginleşiyor

Tokyo, 19 (A. A.) — Bugünkü bütün Japon gazeteleri Japonya ile Amerika arasındaki münasebetlerden bahsetmektedir.

Resmî Japon mahafilinin müteasasına göre, bu münasebetler hiç de nikbinlik verecek mahiyette değildir.

Matbuat Amerikanın Japonya'ya karşı aldığı vaziyetin hasmane olduğunu yazarak şu izahatı vermektedir:

Amerika uzak şarktaki yeni vaziyeti tanımamakta ve Çindeki hak ve menfaatlerini 9 devlet mahdesi esaslı üzerine müdafaa etmekte ısrar ediyor. Amerika şimdiye kadar Çindeki menfaatlerinin zarar gördüğü iddiasıyla 600 hâdiseyi protesto etmiştir. Avrupa harbinin başından beri - ki İngiliz ve Fransız nüfuzu gerilemiş olduğundan - Amerika Çindeki faaliyetini bir kat daha arttırdı. Öyle ki Japonya ile Amerika arasındaki gerginlik artmıştır.

Assahi Şimbun gazetesi, Amerikanın girmiş olduğu muazzam deniz teslihatı programının Japonya'ya müteveccih olduğunu yazıyor.

Kokumin Şimbun gazetesi A. merikanın Japonya aleyhinde aldığı bütün iktisadi, siyasi ve askeri tedbirleri sayarak bu tedbirlerin iki devlet arasında bir harp tehlikesi yaratıp yaratmadığını soruyor ve diyor ki:

Eğer Amerika şimdiki siyaseti ne devam edecek olursa Japonya

hayatı menfaatlerini müdafaaaya mecbur kalacaktır.

Hariciye Vekili Parti Grubunda izahat verdi

Ankara, 19 (A. A.) C. H. Partisi Meclis grubu bugün 19-9-1939 öğleden sonra saat 15 de reis vekili Seyhan mebusu Hilmi Uranın riyasetinde toplandı.

İlk defa söz alan Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, son haftanın siyasi vaziyetini bildirmiş, bu meyanda İngiltere ve Fransa ile müzakere edilmekte olan nihai muahedenin görüşmeleri şayanı memnuniyet bir tarzda ilerlemiş olduğunu anlatmış, bu günlerde yapacağı Moskova ziyareti hakkında da malûmat vermiş ve vekilin beyanatı grubun umumi tasvibine iktiran etmiştir.

Bundan sonra bütçe encümeni reisi İsparta mebusu Mükerrrem Ünsal söz alarak dünki meclis ruznamesine dahilken encümen namına kendi yaptığı teklif ile gelecek celseye tehir edilmiş olan ve Büyük Millet Meclisi binasından bir sığınak insası için başka bir tahsisattan münakale ıcrasına dair bulunan maddenin daha

evvel partide müzakere edilmesi maksadile tehiri istenilmiş olduğunu anlatmış ve bu babda cereyan eden müzakere sonunda şimdilik meclis binasında sığınak yapılması için münakale yapılması kararlaştırılmıştır.

Grup ruznamesinde dahil diğer iki takrirden Manisa mebusu Refik İnce'nin bugünün icaplarına göre idarede bazı tedbirler alınması hakkındaki şümüllü teklifinin daha evvel grup idare heyetine teşkil edilecek bir komisyonda müzakeresi tasvib olunmuş ve Konya mebusu Dr. Osman Şevki Uludağın hava tehlikeye, rine karşı halkın korunması tarzına müteallik alınacak tedbirler hakkındaki sualine de dahilîye vekili Faik Öztürk tarafından cevap verilmiş ve bu cevap grubu umumi heyetine tasvib olunmuştur.

Ruznamede müzakere edilecek başka madde olmadıktan riya, setce celseye nihayet verilmiştir.

Varşovaya şiddetli bir hücum başladı

Londra, 20 (Hususî) — Polonya hükümet erkânının tamamı men memleketten kaçmış olmasına rağmen Polonyada bilhassa Alman cephesinin birçok yerlerinde harp şiddetle devam etmektedir.

Alman radyoları, Varşovaya verilen mühlet çoktan bittiği halde, bu şehrin teslim olmağı kabul etmediği gibi müzakereyi de kabul etmemiş olduğundan, Alman kuvvetlerinin karadan ve havadan şehre şiddetle hücumu geçmiş olduğunu bildirilmektedir.

Diğer taraftan Alman kıtaları Zvovun cennubu garbisindeki petrol arazisini işgal etmişlerdir. Bu mntakada bulunan Polonya kuvvetleri Macar arazisine iltica etmişlerdir.

Alman ordusu başkumandanlığının bir tebliğine göre de Polonya ordusunun kısım kısım teslim olması devam etmektedir. On binlerce esir alınmıştır.

Batan tayyare gemisinde kaç kişi öldü

Londra, 19 (A.A.) — Bahriye nezaretinin Courageous tayyare gemisi hakkında aldığı malûmata göre, mürettebatın sağ oldukları halen malûm olanların adedi 681 dir. Mürettebatın yekünü 1260 tı.

Leh topraklarını paylaşmak üzere

Bir Sovyet - Alman komisyonu kuruldu

Sovyet kıtaları Macar hududuna geldi; Varşovaya karadan ve havadan şiddetli bir hücum başladı

Londra, 20 (A.A.) — Times gazetesinin Rotterdam muhabiri bildiriyor:

Polonyanın taksimi için Almanya ile Sovyetler Birliği arasında evvelce hiçbir anlaşma mevcut olmadığı Berlinde gelen haberlerden sarahaten anlaşılmaktadır. Yeni hududun tahdidi için generallerin riyasetinde muhtelit bir Rus - Alman komisyonu teşekkül etmiştir.

Muhabirin bildirdiğine göre, Vilno mntakasına karşı Almanya alâkasız görüldüğü için şimalde hiçbir güçlûge tesadüf edilmeyecektir.

Cenubda vaziyet daha karışıktır. Çünkü Almanların maksadı tabii olarak Lembergi ve bu şehrin cenubundaki petrol kuyularını kontrol altında bulundurmaktır. Daha birkaç gün evvel Almanlar ne miktarda petrol istihsal edebileceklerini hesap etmekle meşgul bulunuyorlardı. Sovyetlerin şimdi bütün şarkî Galicyayı istedikleri anlaşılmaktadır. Berlindeki bitaraf mahfellerde hâsıl olan kanata göre, İngiltere ve Fransa ile uğraşmak mecburiyetinde bulunan Almanya Sovyetlerin taleplerine muhalefet edecek vaziyette değildir. Bu takdirde yeni hudut, şarkî Prusyadan Macaristana kadar uzanacaktır.

Times muhabirinin kaydettiğine göre, "Almanya" bu suretle Sovyetlerin kontrolü altında kalacak olan geniş bir arazi parçasıyla Romanyadan ayrılmış olacaktır. Bu takdirde Romanyanın Alman nüfuzundan o kadar çok korkusu kalmıyacaktır.

Bir heyet Rumen - Leh hududunu tahdit edecek

Cernauti, 20 (A. A.) — Bir Romen miralayının riyasetinde askeri bir Romen heyeti dün Zaleczyki'ye gelmiştir. Heyet, Leh - Romen hududunu işgal eden Sovyet kıtalarıyla temasa geçecek ve hududu sarîh bir surette tahdit edecektir.

Sovyet kıtaları henüz Kut'yı işgal etmemişlerdir.

Sovyet kumandanının Romanyaya geçen mülteci Polonyalıları müşkülât göstermeyeceği öğrenilmiştir. Sovyet kıtalarının işgal altında olan arazide bile sivil mülteci Polonyalıların Romanyaya geçmelerine müsaade edilmektedir.

Sovyet kıtaları Macar hududunda

Budapeste, 20 (A. A.) — Dolaşan bir sayıya göre Sovyet kıtaları Macar hududuna kadar yaklaşmaktadır. Yalnız Sovyet pişdarlarının hududa gelmiş olabilecekleri iyi haber alan mahfellerde söylenmektedir. Henüz hiçbir resmî temas vukubulmamıştır.

Estonya bitaraflığa riayet etmemekle itham olunuyor

Paris, 20 (A. A.) — Tass ajansının bir tebliğinde Estonya bir Polonya tahtelbahirinin Tallinden kaçmasına müsaade etmekle itham edilmektedir. Tebliğ neşredilinceye kadar Sovyetler, hiçbir protestoda bulunmamışlardır.

Estonya mümessilleri, Estonyanın bitaraflığına her zaman riayet etmiş olduğunu ve etmeğe devam edeceğini beyan etmektedirler.

Estonya muhafızlarından birini öldürüp birkaçını da yaraladıktan sonra tevkif edilmiş olan bu tahtelbahir mürettebatının verdiği sözü tutmayarak kaçmasından dolayı Estonyaya hiçbir kabahat yükletilemez.

Kaçan tahtelbahirin içinde ancak beş altı tane torpil vardı. Bu gibi hâdiselerin tekrerr etmemesi için tedbirler alınmıştır.

Estonya, Letonya ve Finlandiyanın mümessilleri bu mesele hakkında fikir teatisinde bulunmaktadır. Diplomatik mahfellerde tebliğin Sovyetlerin Baltık filosu kumandanının bu denizde saklanmış olan tahtelbahirlerin muhtemel bir hareketine karşı tedbirler aldığını kaydeden kısmı tebarüz ettirilmekte ve bunun Baltık sularında Sovyetler Birliğinin bir kontrol tesis etmek istediği manasını tazammun ettiği ilâve olunmaktadır.

Dünkü Sovvet hareketleri

Moskova, 20 (A.A.) — Tass:

Kızıldorunun büyük erkânharbiye heyeti bildiriyor:

19 eylülde Kızıldoru kuvvetleri Leh kıtalarını tazyika devam ederek akşama doğru şimalde garbî beyaz Rusyada iki saat süren bir muharebeden sonra Bielostokun 50 kilometre şarkında Vilno ve Velinabersvtitsayı, Brest - Litovskun 40 kilometre şimalinde Prujany ve Kobrini, cenubda, garbî Ukranyada Vladimir, Volynski, Buğ üzerinde kâin Sokal, Brody, Bobrka, Rogatin ve Dilinayı işgal etmişlerdir.

Sovyet süvarileri ile tankları Lvovun şimali şarkî ve cenub mahallerine girmişlerdir.

Leh Başkumandanı kuvvetleri başında

Belgrad 20 (Radyo) — Londradaki Leh büyük elçisi Leh orduları başkumandanı mareşal Smigli Ridz'in Varşova cephesini asla terketmemiş olduğunu ve kalan Leh ordusile Varşovayı son nefesine kadar müdafaa edeceğini bildirmektedir. Elçilik Leh hükümetinin anlaşmak için Berline bir murahhas gönderdiğini de katiyetle tekzip etmektedir.

Uzak Şarktaki İngiliz filosu

Belgrad 20 (Radyo) — Tokyodan gelen haberlere göre Uzak şarktaki İngiliz filosu bu suların tamamen çekilip gitmiştir.

Sovyet Rusyanın müdahalesi ve İngiltere

Londra, 20 — Press Associationun diplomatik muharririnin bildirdiğine göre Çemberlayn, bu gün avam kamarasında bir nutuk söyleyecek ve ezcümle, Rus tecavüzü neticesinde vukua gelen yeni vaziyeti izah edecektir.

Diplomatik muharrir, bu haberi verirken, Çemberlayn İngilterenin hedeflere varmaya kadar harbe devam azmini bir kere daha teyid edeceğinde şüphesiz yoktur, demektedir.

İngiltere Sovyet Rusyaya harp ilân etmeyecek ve bugünkü vaziyetini muhafaza edecektir.

İngiliz büyük elçiliği İngilterenin bitarafa koyduğu abloka ile onları herhangi bir şekilde olursa olsun sıkıstırmak istemediğini ve bu bitarfa yapacakları ciddi ticareti kolaylaştırmak için elinden geleni esirgemiyeceğini söylemektedir. İngilterenin istediği şey, Almanyanın gerek doğrudan doğruya, gerek bitaraf memleketler vasıtasile harbi uzahtasma imkân verecek eşya ve levazımı tedarik etmesine mâni olmaktır.

İngiltere hükümeti, radyo ile Polonya halkına bir mesajda bulunarak gösterdikleri kahramanlıktan dolayı kendilerini takdir etmiş ve İngilterenin sonuna kadar yardımın geri kalmıyacağını bildirmiştir. Varşovadan Alman ve bu mesaja cevap teşkil eden bir radyo sesi, Varşovanın Alman bombaları altında inlediğini, fakat müdafaaadan geri kalmadığını bildirmiş ve İngiliz yardımının ne zaman yapılacağını sormuştur.

Kanada hükümeti, Sovyet Rusyanın Polonya harbine iştiraki üzerine toplanarak İngiltere hükümeti, Sovyet Rusya ile harp etmek mecburiyetinde kalırsa süratle bir heyeti seferiye göndermeyi kararlaştırmıştır.

ESRARENGİZ HAYALET

Yazan: EF.

Güzide, iki senedenberi anne- siyle beraber yaşıyordu. Şişlide güzel bir apartmanları vardı. Ba- zı günler, akşam üzerleri Beyoğ- luna gidiyor, bir sinemaya giri- yor, vakit geçiriyordu.

Fakat burada yalıda büsbütün değişmişti. Yeniköyün saf havası, bahçede manolyaların baygı, u- yuşturucu kokuları ruhuna reha- vet veriyordu. Yüreğinde anlatıl- maz arzular husule getiriyordu.

Etrafındaki erkeklerin hepsi, eniştesinin dostları, davetileri, noter, hattâ eniştesi bile hırs ve arzu ile bakıyorlardı.

Tecrübesizliğine rağmen, bu bakışlardaki gizli manayı pek iyi anlıyordu. Gözlerini kaldırdığı za- man nazarları Fikret Alkımın na zarları ile karşılaşıyordu. Musiki- nin tatlı nağmeleri âşâbını sarsı- yordu. Cigara salonuna baksa, ta- biiyat âliminin yakıcı gözlerini görüyordu. Sonra, eniştesinin en samimi dostlarından müteahhid Necdî Feridunun mavi, ressam Baysulun siyah gözleri de hep kendine bakıyordu.

Briçte kaybedenler, geliyorlar, onun yanına oturuyorlar, onunla konuşmak istiyorlardı.

Eniştesinin davetileri: ressam Baysul, müteahhid Necdî Feri- dun, bestekâr Fikret Alkım, tabii yat âlimi Cevdet hep kendisine kur yapmak istiyorlardı. O, bunu anlamamış gibi görünüyor. Er- keklerden, ve yeniden bir felâ- kete düşmekten korkuyordu.

II

CADININ BIRAKTIĞI
HATIRA

Misafirler geç vakte kadar o- turdular, ve ancak sabaha karşı saat ikide ayrıldılar.

Geri kalanlar birinci kata çık- ılar. Yatak odaları buradaydı. Rana Bedî, merdiven başında durdu. Erkeklerin ellerini sıkı, adınlarını de öptü. Herkes o- alarına çekildi. Az sonra, koca alıda derin bir sükûnet hüküm sürmeye başladı. Elektrikler sön- dürüldü. Sofadaki büyük saatin tik taklarından başka bir ses işi- tilmez oldu.

Sofaya açılan altı kapıdan, altı küçük daireye giriliyordu. Bu da- irelerin bir antresi, büyük bir ya- tak odası, bir de tuvalet kabine- si vardı. Bunlarda sırayla Fik- ret Alkım, ressam Baysul, Rana Bedî, bayan Huriye, müteahhid Necdî Feridun, tabiiyat âlimi Cevdet yatıyorlardı.

Sofanın her iki tarafındaki dar koridordan yalnız köşelerindeki kulelere gidiliyordu. Sağda, Gü- zidenin dairesle kütüphane, solda da, yalnız sahibinin oğlu ile genç arkadaşlarının odaları bulu- nuyordu.

Misafirler, sabahları tam bir serbesti ile geçiriyorlardı. Herkes bir şeyle meşgul oluyor, yahut da işine gidiyordu.

Rana Bedî, hususî kâtipi Refik ile çalışıyordu. Bu, zayıf, son de- rece mahcup, utangaç delikanlı hizmetçilerin dairelerine yakın bir odada yatıp kalkıyordu.

Fikret Alkım, odasının balko- nunda hasır kanepeye uzanıyor, yeni yeni senfoniler bestelemeyi tahayyül ediyor, tabiiyat âlimi Cevdet, kırmızı rob dö şambri ile odasında dolaşıyor, "yazmak tasavvurunda bulunduğu mühim bir eserin zeminini hazırlamaya çalışıyordu.

Sabah kahvaltısını, bahçede, kestane ağaçlarının altında ya- pıyorlardı.

Güzide, deniz kenarında bir sa- at kadar dolaştıktan sonra geldi. hasır koltuğa oturdu. Çok yorul- muş, çehresi kızarmıştı.

Bayan Huriye henüz meydan- da yoktu. Yaşlı kadın, daima geç gelirdi. Sabah tuvaleti çok uzun sürerdi.

Uşaklardan biri, misafirlere ge- len mektupları verirken bayan Huriye yalından çıktı, yavaş ya- vaş merdivenden inmeye başladı.

İnce ve pembe renkli bir rob giy- mişti. Omuzlarında ipek bir örtü vardı. Kendisini selâmlamak için ayağa kalkan erkeklerle başını eğ- mekle mukabele etti. Kızının ve torununun yanaklarından öptü. Sonra, tabiiyat âliminin elinden tuttu ve:

— Ey söyleyiniz, bakalım, de- di, Bu gece cadıların dolaştığını işittiniz mi?...

— Cadılar mı?

— Evet, cadılar. Saat üç var- dı, Sofada dolaşmaya başladılar. İki üç defa devrettiler. Kapıların önünde duruyorlar, sonra yine a- ğır aksak yürümelerine devam e- diyorlardı.

Cevdet müstehziyane cevap verdi:

— Cadıların âdeti olsa gerek. Yalnız zincirlerin gürültüsü, ke- miklerin şakırtısı eksik...

— Alayı bırakınız, Ciddî söylü- yorum. Hattâ cadılardan birisi o- dama girdi.

Her taraftan hayret nidaları yükseldi. Rana Bedî, ummun efkârma tercüman oldu:

— Ama yaptın anne! Ya bi- zimle eğleniyorsun, yahut da rü- ya gördün...

— Bilâkis hakikati söylüyo- rum. İşte ispatı... Tuvalet masa- mın üzerine bıraktığı bir hatıra. Cadı, yavaşça kapıyı açtı, içeri girdi. Ayakları, sanki yere değ- miyormuş gibi yürüyordu. Odayı şöyle bir dolaştı. Tuvalet masa- mın önünde durdu. O sırada bah- gedeki köpeklerden biri acı acı havlamaya başladı. Şüphesiz bun- dan ürktü, süratle kaçtı, gitti.

Rana Bedî, cadının bıraktığı küçük gümüş parayı avucunun i- çinde çeviriyor, dikkatle bakıyor, tetkik ediyordu.

Rana Bedî, çok meraklı bir meskûkât ve madalyon mütehas- sısı, âlimiydi. Bütün yeni ve eski paraları, madalyonları bilirdi. Çok kıymetli bir de koleksiyonu vardı. Fakat bu elindeki parayı, şimdiye kadar hiçbir yerde gör- memiştir:

— Eski bir Yunan sikkesine benziyor, dedi. Cadı bunu benim odama bıraksaydı, daha iyi eder- di. Kendisine müteşekkîr kalır- dım. Noter Şefkati bize (zampa- ra bir cadı) dan bahsetmişti. Hal- buki bu meskûkât mütehasıssı...

Bayan Huriye güldü, ve:

— Köpek bağırması olsaydı, şüphesiz boynuma sarılacaktı. Cevdet, bu sözleri tasvib eder gibi göründü. Ve hafifçe gülümsi- yerek Güzideye baktı. Genç ka- dın kızardı, gözlerini çevirdi.

ZAMPARA CADISI...

Aynı gün, öğleden sonra oda- sma giren Güzide, masanın üze- rinde beyaz bir zarf buldu. İçer- sinde dikkatle katlanmış bir ka- ğıt vardı.

Okudu ve hayretle gözlerini açtı. Bir daha okudu. Sonra yırt- tı, pencereden attı.

— Bu alayı da kim acaba?...

Bir gazeteden yırtılan kelime- ler yan yana getirilmek suretile tertib olunan bu cümle gözleri- nin önünde dans ediyor, rahatını kaçırmıyordu.

"Zampara cadı, bu gece saat on ikide ziyaretinize gelecektir. Lütfen kapıyı kilitlemeyiniz..."

Güzide, tuvaletini yaparken hep bunu düşünüyor, yalıda bu- lunan misafir erkeklerden biri tarafından alay için yapıldığına hükmediyor, yanlarına çıkmaya utaniyordu.

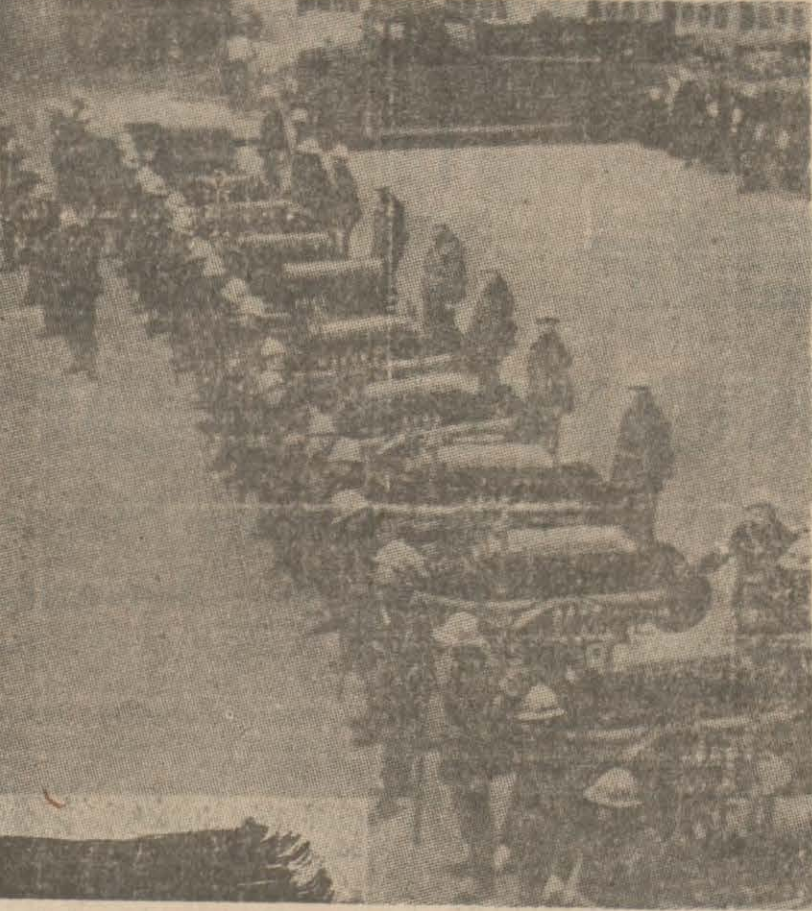
Alay! Acaba hakikaten alay mıydı bu?.. Şaka diye mi, lâfife olsun için mi yapmışlardı bunu? Aynaya çarpan hayali bunun aksini söylüyordu:

"Hayır!.. Sen cidden güzelsin, sevimli ve cazipsin! Bütün er- kekler, senin yalnız olduğuna, kalbinin sevmek ve sevilmek arzularıyla çarptığını biliyorlar, a- yaklarına kapanmak için küçük bir işaretini bekliyorlar, diyor.

(Devamı var)



Meşhur İngiliz sinema artistlerinden Elizabeth Allen askerlere hizmet görmek üzere orduya yazılmıştır. Burada artisti İngiliz asker- lerine sabah çayı hazırlarken görüyorsunuz.



Pariste hava hücumu tehlikesine karşı hazırlanan itfaiye teşkilâtı bir talim esnasında.



İnsanların bugün en mübrem ihliyaçlarından biri haline gelen gaz maskesi, çehrenin şekli kadar pek tabii olarak, kıyafetleri de değiştiriyor. Londrada kadınların gaz maskesi taktıkları ve sığınak- lara girdikleri zaman giyecekleri elbise'nin şekilleri tesbit edilmiş- tir. Resimde gördüğünüz bu elbi- seler, modanın en son yeni eserini teşkil etmektedir.



Polonyalıların bir otomobil grubu, son süratle bir köyden geçerken

1939 Harbinin
Resimle Tarihi

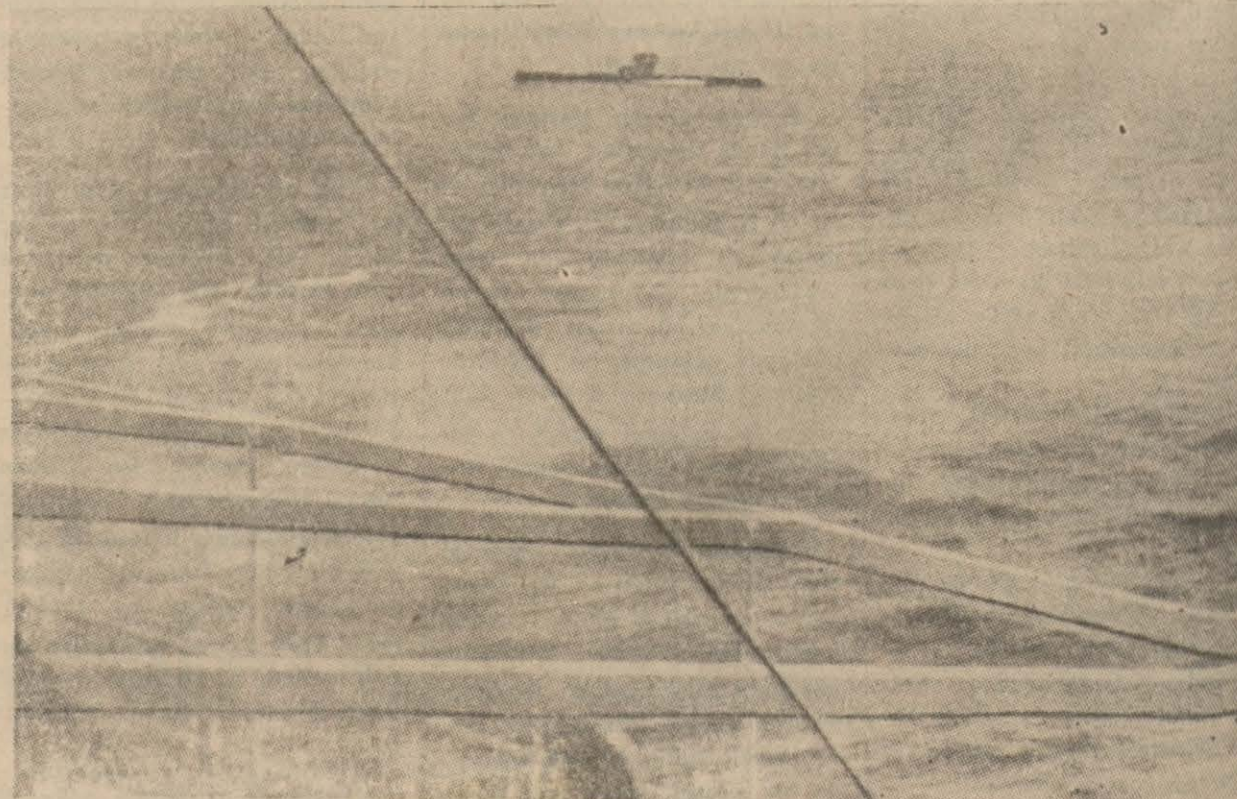
Vindsor Dük ve Düşesini yanyana gösteren bu fotoğraf onların üç sene ayrıldıktan sonra İngiltereye geldikleri geçen hafta esnasın- da alınmıştır ve eski İngiliz Kralı ile karısı, ikametlerine tahsis edil- len malikânenin bahçesinde gösteriyor.



Varşova, kahramanca müdafaa sma devam ediyor. Varşovalılar, düşmana karşı sonuna kadar mukavemet için gruplar teşkil ederek şip er kazanıyorlar. Resim, genç Varşovalılardan bir grupu gösteriyor.



Hududa sevk edilen Polonya askerlerinden bir isim, şeflerinin nezareti altında gaz maskelerini te- rübe ediyorlar.



Bu fotoğraf bir Alman tahtelbahiri tarafından Portekiz sahillerinde batırılan İngiliz "Bosnia" gemisinde- ki tayfadan biri tarafından alınmıştır. Resimde, Alman tahtelbahirinin su üzerine çıkışı görülmüyor...